

Historische rondwandeling, stadskern Wassenberg

De historische rondwandeling voert door het oude centrum van de stad Wassenberg en is bewegwijzerd. De wandeling begint bij het nieuwe stadhuis.

Lengte: ca. 2,8 km

Voetval

Letwat onopvallend, door een heg omgeven, is een Voetval (1717) te zien. Voetvallen waren de voorlopers van de kruiswegstaties. Het materiaal (zandsteen) komt voor een deel uit grafcomplexen uit het Romeins-Frankische tijdperk. In de straatstenen is de afbeelding van een stadspoort te zien, in de buurt bevond zich het „Birgelter Tor“ in het verloop van de stadsmuur.

Roßtor

De Roßtor is de enige stadspoort die behouden is gebleven, ooit waren het er drie. De naam Roßtor stamt van een rosmolen die zich binnen de stadsmuren ter hoogte van de Roßtor bevond. Voor de Roßtor bevond zich een gracht. In deze rosmolens werden paarden ingezet voor het aandrijven van het molenrad.

Marktzuil met stadswapen

De marktzuil symboliseert het middeleeuwse marktrecht. Wassenberg bezat al in 1273 stadsrechten en daarmee ook het marktrecht. De zuil is in 2003 herbouwd. Hier vinden tegenwoordig regionaal belangrijke evenementen plaats.

Oud raadhuis

Het „Alte Rathaus“ is in 1753 op de fundamenten van een voormalig bestuursgebouw gebouwd en in de Tweede Wereldoorlog verwoest. Na de herbouw (1950) diende het gebouw tot 1987 als stadhuis.

Hofkirche

Protestanten waren er in Wassenberg al in de beginperiode van de reformatie. Na de 30-jarige oorlog (1648) mochten godshuizen van de evangelische minderheid alleen op een binnenplaats (Hof) als zogenoemde "Hofkirche" (soort schuilkerk) worden gebouwd.

Buir

„Buir“ betekent „bij het huis“. Er wordt vermoed dat de naam verwijst naar een daar gelegen tiendschuur.

„Het Jaastes“

„Het Jaastes“ (logement) is in 1317 als „Hospitaal van de Heilige Nicolaas“ gesticht en diende in eerste instantie voor de huisvesting van zieke en verzwakte mensen. Later werd het tot 1936 gebruikt als armenhuis. Het logement (Gasthaus) gaf de vroeger hier voorbij stromende Gasthaus-beek zijn naam.

Forckenbeck-Huis

Naast „Het Jaastes“ in de Graf-Gerhard-Straße, die genoemd is naar de stichter van Wassenberg, bevindt zich het Forckenbeck-Haus. Hier woonde Oskar von Forckenbeck, een rentenier die op zijn reizen door de wereld kranten verzamelde en in Aken het oudste krantenmuseum ter wereld stichtte. Hij liet de Judenbruch veranderen in een park met lanen en vijvers dat ook vandaag de dag nog veel wandelaars aantrekt. Het huis ertegenover is het oudste bakstenen huis in Wassenberg (na 1400 gebouwd) met gotische rondbogen in het metselwerk aan de buitenkant.

Voormalig kapucijnenklooster

Eveneens vanuit de Graf-Gerhard-Straße, op het plein voor de Kreissparkasse, is een deel van het voormalige kapucijnenklooster te zien. In 1654 kwamen kapucijnen in het kader van de Contrareformatie naar Wassenberg. In 1681 werd de kloosterkerk door de Luikse wijbisschop gewijd. In de Wassenbergse Franse tijd (1794-1814) werd het klooster in het kader van de voorgeschreven „secularisatie“ (1802) gesloten. De kloosterkerk is in 1819 afgebroken.

Posthalte

In het huidige café Post bevond zich in de 19e eeuw „Hotel zur Post“, een voormalige halte voor postkoetsen. Dit pand huisvestte, evenals vele andere hotels en pensions in Wassenberg, talrijke gasten. Zo ontwikkelde het „toerisme“ in het luchtkuuroord Wassenberg zich tot een florierende branche.

Verlorenturm

De Verlorenturm is een deel van de middeleeuwse fortificatie van de stad Wassenberg. Wassenberg bezat een rechtbank, waar dieven en moordenaars vaak hard bestraft werden. De ter dood veroordeelden werden voor hun executie op de Galgenberg in de Verlorenturm opgesloten.

Küsters Tuin

Küsters Tuin is naar een doktersfamilie genoemd, die hier botanische rariteiten plantte. Nu zijn daar nog een mammoetboom, een ginkgo en een Wassenbergse zaailing (perzikboom) te zien.

Stiftsplatz, Immunitätsbogen en St. Georgs-Basiliek

De Stiftsplatz herinnert aan het feit dat de bouw van de St. Georgskerk een schenking (Stiftung) van graaf Gerhard was, die deze kerk van talrijke dotaties voorzag. De Stiftsplatz wordt afgebakend door de Immunitätsbogen. Die markeerde de grens tussen het wereldlijk en het kerkelijk recht. De huidige St. Georgskerk is in 1950 na de oorlog gebouwd op de plaats van de oude St. Georgs-Basiliek, die in 1118 door graaf Gerhard III werd geschonken en tijdens de Tweede Wereldoorlog volledig verwoest werd. Voor de huidige kerk zijn nog enkele grafstenen te zien, overblijfselen van het vroegere katholieke kerkhof.

Burcht Wassenberg met Bergfried

De burcht Wassenberg met zijn toren, de Bergfried, kan als het centrum van de regio MeinWeg aangeduid worden. Van hieruit werd de Meinweg door de heren en voogden van Wassenberg beheerd. Het burchtcomplex bestaat tegenwoordig uit de nieuwere burcht die in de tijd van het hertogdom Jülich in 1740 is gebouwd en woonhuis en bestuurszetel van de landdrost van Jülich was. Tegenwoordig is in de burcht Wassenberg een hotel gevestigd. Verder behoort tot het burchtcomplex de Bergfried, die omstreeks 1400 in het kader van de vernieuwde fortificatie op een kunstmatig opgeworpen heuvel als woontoren met meerdere verdiepingen is gebouwd. In het interieur zijn nog duidelijk een gigantische open haard, het begin van een trap en een toilet te herkennen. De Bergfried was het noordelijkste punt van de fortificatie waar de landdrosten en voogden van Wassenberg woonden. In de burcht waren o.a. in 1505 keizer Maximiliaan II en in 1543 keizer Karel V te gast. Tegenwoordig kan iedereen de Bergfried beklimmen en van het uitzicht over het Meinweggebied genieten. De sleutel kan bij de hotelreceptie worden opgehaald.

Synagoge

Sinds de Middeleeuwen woonden er joden in Wassenberg. Voor hun kleine gemeenschap is in 1838 een synagoge gebouwd die in 1938 door brandstichting werd verwoest.

Joodse begraafplaats

Sinds 1688 bezaten de Wassenbergse joden een eigen begraafplaats. In de tijd van het nationaalsocialisme werden de grafstenen weliswaar verwijderd, deze bleven echter behouden en werden na de oorlog weer teruggeplaatst. In het midden van de begraafplaats staat een gedenksteen voor het gezin Hertz en hun kleinkinderen Betty en Walter Reis. De meeste Wassenbergse joden zijn in concentratiekampen vermoord, Betty Reis in concentratiekamp Bergen-Belsen. De scholengemeenschap in het hoger gelegen deel van de stad draagt haar naam. Naast de joodse begraafplaats ligt het evangelische kerkhof dat sinds 1628 bestaat. Hier is de laatste rustplaats van de bekende evangelische dominee Grashof.

